

**ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ
KATEDRA OCHRANY LESA A MYSLIVOSTI**

**PŮVOD, CHOV A SOUČASNÉ UPLATNĚNÍ
LABRADORSKÉHO RETRÍVRA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Petra Nováková, Ph. D.

Bakalant: Veronika Ackermannová

2012

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ochrany lesa a myslivosti

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ackermannová Veronika

Hospodářská a správní služba v lesním hospodářství

Název práce

Původ, chov a současné uplatnění labradorského retrívra

Anglický název

Pedigree, breeding and current usage of the Labrador Retriever

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je podat ucelený přehled a původu, chovu a současném uplatnění labradorského retrívra v České republice.

Metodika

V bakalářské práci se zaměřte na shrnutí dosavadních poznatků o historii vzniku plemene, počátky jeho chovu ve světě a u nás, charakteristiku a standard plemene a problematiku chovu labradorského retrívra v České republice. Zmapujte možnosti využití plemene nejen v myslivecké praxi, ale také možnosti jeho využití jako psa pro sport nebo psa společenského s ohledem na jeho možnosti a charakteristické znaky. Součástí práce bude také ekonomická analýza spojená s chovem plemene.

Harmonogram zpracování

Literární rešerši bakalářské práce předložte v elektronické podobě do konce prosince 2011 a vytištěný strukturovaný rukopis práce do 30.4.2012. Při zpracování práce vycházejte z pokynů uvedených na adrese <https://moodle.czu.cz/course/category.php?id=45>

Rozsah textové části

cca 30 stran

Klíčová slova

labradorský retrív, původ, chov, uplatnění, Česká republika

Doporučené zdroje informací

ČMMJ, 1999 : Lovecky upotřebitelní psi, nakladatelství Vega, Praha
Dostál, J., 1995 : Chov psů, Genetika v kynologické praxi, nakladatelství DONA, České Budějovice
Duke, B., 2001: Labradorský retrív, nakladatelství Fortuna Print.
Finnes, A., Finnes, S., 1968 : Natural History of the Dog, Velká Británie
Hanzal, V., 2007 : Velká myslivecká encyklopedie. CD – ROM, Grand s.r.o., České Budějovice
Hanzal, V., Vochozka, V., 2003, Lovečtí psi – výchova a výcvik, nakladatelství DONA, České Budějovice
Krewer, B., : Lovíme se psy, nakladatelství Grada, Praha

Vedoucí práce

Nováková Petra, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

duben 2012

prof. Ing. Marek Turčáni, Ph.D.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.

Děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Petry Novákové, Ph. D., a že jsem uvedla všechny literární prameny, ze kterých jsem čerpala.

Ve Strakoniciích dne 30. 4. 2012

Veronika Ackermannová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí bakalářské práce, **Ing. Petře Novákové, Ph. D.**, za odborné vedení, připomínky a rady, kterými mi byla nápomocna při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat **Ing. Janu Kubešovi a Ing. Františku Kordovi**, mým konzultantům a významným chovatelům, kteří se podělili se mnou o svoje názory, připomínky a dlouholeté zkušenosti s chovem retrívrů. Tato osobní zkušenost mi významně pomohla při zpracování bakalářské práce.

Ve Strakonících dne 30. 4. 2012

Veronika Ackermannová

Původ, chov a současné uplatnění labradorského retrívra

Veronika Ackermannová

Předkládaná bakalářská práce pojednává o plemeni labradorského retrívra, které má mnohostranné využití nejen v myslivecké praxi, kde bezkonkurenčně vede v přinášení zvěře, ale také jeho využití jako psa canisterapeutického, asistenčního, pátracího, záchranářského, společenského a sportovního (agility, working testy, aportování, plavání). Poskytuje ucelený náhled na historii vzniku plemene, počátky jeho chovu ve světě i u nás, kynologické organizace zabývající se jeho chovem, jeho charakteristiku a uznaný standard. Neopomíjí problematiku jeho chovu včetně ekonomické analýzy, která s chovem souvisí a zároveň může sloužit jako přehled finančních nákladů pro případné budoucí zájemce o založení vlastního chovu. Bakalářská práce je shrnutím dosavadních poznatků o tomto plemeni, jehož stále větší oblíbenost dokazuje nárůst počtu chovatelských stanic a zvyšující se počet kvalitních jedinců, jež sklízí úspěchy nejen na mezinárodních výstavách, ale i v běžné praxi.

Klíčová slova: labradorský retrívr, původ, chov, uplatnění, Česká republika

Pedigree, breeding and current usage of the Labrador Retriever

Veronika Ackermannová

This bachelor thesis deals with the breed of Labrador retriever, a versatile hunting breed. It has no match in retrieving game; however, it can also be used as an assistance dog and in canistherapy. Labrator retriever is often a part of search and rescue teams. It makes a perfect family and sporting dog: (agility, working tests, fetching, swimming). The paper provides a comprehensive summary of the history and pedigree of this popular breed, the beginning of Labrador retriever's breeding worldwide and in the Czech Republic, cynology organizations specializing in Labrador retriever, its characteristic and standard description. The thesis also includes issues related to breeding, and economic analysis which may also serve as an overview of financial expenses for potential. This paper is an encapsulation of

knowledge about this breed whose vast popularity is ever increasing. This trend results in larger number of breeding stations. There is also a growing number of breeders that are winning acclaim not only at international exhibitions, but also in every day life.

Key words: Labrador Retriever, pedigree, breeding, current usage, Czech Republic

Obsah	
1. Úvod.....	8
2. Cíl práce a metodika.....	10
2.1 Cíl práce	10
2.2 Metodika.....	10
3. Literární rešerše.....	12
3.1 Původ labradorského retrívra	12
3.2 Počátky chovu labradorského retrívra	12
3.2.1 Počátky chovu labradorského retrívra ve světě.....	12
3.2.2 Počátky chovu labradorského retrívra v ČR	13
4. Chov labradorského retrívra v ČR	15
4.1 Organizační zařazení chovu labradorského retrívra v kynologii ČR	15
4.1.1 Českomoravská kynologická unie.....	15
4.1.2 Českomoravská kynologická jednota.....	16
4.1.3 Klub chovatelů loveckých slídičů	16
4.1.4 Retriever klub CZ.....	17
4.2 Charakteristika plemene	18
4.3 Standard plemene	19
4.4 Zhodnocení aktuálního stavu chovu labradorského retrívra v ČR	22
4.5 Ekonomická analýza spojená s chovem labradorského retrívra v ČR	22
5. Současné zaměření chovu labradorského retrívra v ČR	27
5.1 Podmínky chovnosti	27
5.2 Dědičné choroby.....	28
5.3 Smysly, emoce a emotivní chování	30
6. Využití labradorského retrívra v praxi	33
6.1 Labradorský retrívra v myslivecké praxi	33
6.1.1 Zkoušky z lovecké upotřebitelnosti	34
6.2 Canisterapeutický pes	35
6.3 Asistenční pes	36
6.4 Záchranářský pes	37
6.5 Pátrací pes.....	38
6.6 Working testy	38
6.7 Agility.....	38
6.8 Labradorský retrívra jako rodinný a společenský pes.....	39
7. Závěr	41
8. Seznam použité literatury	43
9. Seznam příloh.....	48

1. Úvod

Pes je nejen nejstarším, ale i nejvšestrannějším domácím zvířetem. Ze všech domácích zvířat vykazuje největší plemennou variabilitu. Význam a postavení psa v lidské společnosti se měnil s jejím vývojem. Pes byl vším, čím byl jeho pán, byl lovcem, pastýřem, bojovníkem, všestranným služebníkem a pomocníkem a vždy věrným společníkem.

Nejstarší archeologické nálezy pocházejí z Turecka (9 500 př. n. l.) a ze Skotska (7 500 př. n. l.). Psi jsou vyobrazeni na egyptských i mezopotámských kresbách (3 000 – 2 000 př. n. l.).

Genetické testy potvrzují, že se pes vyvinul z asijského vlka. Podle archeologických důkazů trvá vztah člověka a psa téměř 15 000 let. Psi se začali do světa rozšiřovat z Asie tak, že doprovázeli lidi na obchodních cestách, dobytelských výpravách a při migraci. Potomci prvních asijských vlkopsů dodnes žijí na všech kontinentech s výjimkou Antarktidy.

První praví psi na našem území jsou spojeni teprve s příchodem prvních zemědělců zhruba před rokem 6 000 př. n. l. Nejprve se objevili na západním Slovensku, pak pronikli na Moravu a nakonec do středních Čech (Kholová 1987).

Kynologie jako věda se začala formovat až v 18. století v Anglii, kde byl chov psů na vysoké úrovni. V roce 1859 se konala v Anglii první výstava psů a roku 1873 byl založen Kennel Club, organizace chovatelů čistokrevných plemen psů.

Podobné organizace vznikali i v jiných zemích, americký Kennel Club vznikl v roce 1884 a jeho kanadský protějšek v roce 1888 (Alderton 2007).

V nejstarších dobách byl používán pes jako honič, vyhledával, nadháněl svému pánovi zvěř a ulehčoval mu její lov. Po zdokonalení střelných zbraní se začala lovit i drobná zvěř. Začal klesat význam a uplatnění honiče při lovu, lovci hledali a vybírali psa, který by byl pomalejší a ovladatelnější. Začali se používat slídiči, kteří postřelenou zvěř dohledali, případně i přinesli. Postupně začali vznikat skupiny psů podle upotřebení a z nich se později vyvinula jednotlivá plemena loveckých psů (Bakoš 1998).

Lovecká plemena psů z hlediska myslivecké praxe se u nás rozdělují do pěti základních pracovních skupin – ohaře, barváře, honiče, slídiče a norníky. Každá skupina loveckých psů se vyznačuje určitými vlastnostmi a vlohami, které se v lovectví cílevědomě využívají.

Do skupiny slídičů jsou zařazeni i přinašeči, neboli retrívři. Slídiči jsou určeni k vyslídění drobné zvěře v houštinách, remízkách, křovinách, rákosí, atd. Pracují s nosem u země, zvěř nevystavují, ale vyhánějí, hlasitě sledují každou teplou stopu zvěře, mají výborný čich, a proto dobře pracují na pobarvené stopě při dohledání drobné zvěře. Náruživě aportují, jsou vynikající pro práci ve vodě. Nejznámějším a nejstarším plemenem retrívřů je labradorský retrívř, o kterém pojednává tato bakalářská práce.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem předkládané bakalářské práce je podrobný náhled na plemeno labradorského retrívra se zhodnocením současné úrovně jeho chovu v České republice nejen z dostupných písemných pramenů, ale i na základě osobního sdělení dlouholetého chovatele labradorských retrívrů.

Bakalářská práce by měla vystihnout všestrannost tohoto plemene, jeho využití v praxi i v různých oblastech naší společnosti. Mapuje vývoj jeho léčebného využití v oblastech, které se ještě v nedávné době potýkaly s nedůvěrou, např. canisterapie.

Řazením jednotlivých kapitol bakalářské práce od původu labradorského retrívra, přes jeho charakteristiku, standard, ekonomickou analýzu jeho chovu, až po jeho využití v praxi, by mělo vést k lepšímu zorientování se a pochopení tohoto plemene a především by mělo ukázat, jak dlouhou cestu muselo plemeno labradorského retrívra projít, aby se dnes mohlo zařadit mezi nejoblíbenější psy u nás, ale i ve světě.

Záměrem práce je rovněž seznámení s možným výskytem dědičných chorob, které mohou mít na život labradorského retrívra i jeho využití velký vliv.

2.2 Metodika

Zpracování bakalářské práce formou literární rešerše je zaměřené především na čerpání materiálů a různých poznatků z dostupných literárních pramenů. Bylo využito zajímavých informací z odborných publikací, kynologických časopisů a zpravodajů a v neposlední řadě bylo čerpáno i z internetových zdrojů a to především údaje, které chyběly v tištěné podobě. Všechny materiály, ze kterých bylo čerpáno, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Kromě použitých informací dostupných z literatury nebo internetu byla využita i osobní sdělení významného chovatele labradorských retrívrů s dlouholetou praxí především v části zaměřené na chov, současné využití labradorského retrívra v České republice a ekonomickou analýzu spojenou s chovem labradorského retrívra v České republice. Tyto osobní názory a zkušenosti celkově obohacují bakalářskou práci.

3. Literární rešerše

3.1 Původ labradorského retrívra

Labradorští retrívři pocházejí z jižní části ostrova New Foundland a ne z kanadského poloostrova, po kterém zdědili svůj název. Kynologičtí odborníci tvrdí, že vznikli ze staršího plemene St. John's Newfoundland a Lesser labrador. O exteriéru zmíněných dvou plemen se toho moc nedochovalo (Minerva 2005).

V New Foundlandu existovalo plemeno zvané „malý novofundland'an". Byli to psi krátkosrstí, využívaní hlavně k různým pracím ve vodě. Angličan Hawker si přivezl ze svých cest několik těchto psů a pojmenoval je St. John's Breed of New Foundland. Křížením těchto psů, wavy coated retrívra a pravděpodobně i pointra a foxhaunda, vznikl labradorský retrívř (Kubeš & Korda 1998).

Labradorští retrívři mají mnoho společného s vodními psy, kteří byli prokazatelně používáni kanadskými rybáři a lovci už v 17. století hlavně k zatahování sítí, k přinášení ztracených ryb a k přenášení vazných lan lodí. Tito dávní vodní psi, kteří stáli rybářům po boku déle než 400 let, lze pokládat za předky labradorských retrívřů. Právě rybáři, ale i obchodní lodě a výzkumné expedice, se zasloužili o rozšíření tohoto plemene i na jiné kontinenty (Pražák 1983).

3.2 Počátky chovu labradorského retrívra

3.2.1 Počátky chovu labradorského retrívra ve světě

První labradorští retrívři se dostali do Anglie na počátku 19. století. V roce 1814 se dali dohromady lord Malmesburg a plukovník Peter Haroker, kteří jsou považováni za zakladatele cílevědomého chovu. Jako výchozí materiál jim posloužilo několik psů koupených od rybářů a lovců z Newfoundlandu. Šlechtitelská práce se jim velmi dařila, vyšlechtili psy s vysokou pracovní schopností, proto jsou labradorští retrívři často nazýváni „dělníky ve vodě i na zemi“ (Pražák 1983).

Po roce 1885 zabránily karanténní zákony, ochraňující chov ovcí, pohybu psů mezi Severní Amerikou a Anglií. Proto byl chov labradorských retrívřů koncem

18. a v 19. století rozvíjen především v Americe. Tam byly také položeny základy moderního chovu tohoto plemene. Labradorští retrívři rozšířeni v Evropě pochází z anglického chovu.

První zápis do anglické plemenné knihy se uskutečnil v roce 1870, ale oficiálně byl labradorský retrívř jako plemeno uznán až v roce 1903. První klub, „Labrador - Retriever Club“, byl založen v roce 1916 v Anglii. Čestnou předsedkyní se stala anglická královna Alžběta, která také tyto psy chová (Minerva 2005).

3.2.2 Počátky chovu labradorského retrívra v ČR

V České republice se plemeno labradorského retrívra poprvé objevilo v roce 1970 a to poměrně náhodou. Anglický lovec J. Bradley, zúčastňující se již několik let honů v českých bažantnicích, v roce 1969 pochválil řediteli tehdejšího Lesního závodu (LZ) Litovel, panu Františku Kučerovi, naše hony a daroval mu tři páry labradorských retrívřů, do té doby pro naši kynologickou veřejnost plemeno téměř neznámé. F. Kučera si labradorské retrívry neponechal a daroval je Státním lesům, které je přidělily na Lesní závody Židlochovice, Olomouc a Litovel. Na LZ Židlochovice brzy došlo k úhynu feny (přejetá vlakem) a pes dostal mozkovou psinku. Taktéž na LZ Olomouc došlo poměrně brzy k úhynu obou dvou jedinců (pes – otrava, fena – sražená autem) (Pražák 1983).

V roce 1975 se rozhodly Státní lesy importovat z Anglie pár dvouletých labradorských retrívřů. Dvouletých proto, aby byla zaručena kvalita těchto jedinců. Došlo však k omylu, místo nepřibuzného páru byli dovezeni bratr se sestrou. Svěření byli do péče LZ Litovel, kde byla v té době založena první chovatelská stanice labradorských retrívřů, nesoucí název „Z Pomoraví“. Zde byla téhož roku vržena první štěňata (3 feny, 2 psi) u nás od matky Julie of Palgrave a otce Sandylands Marcuse. Tito dva jedinci se tímto stali zakladateli chovu labradorských retrívřů u nás (Kubeš & Korda 1998).

V roce 1977 byla založena chovatelská stanice „Theseus“, mající jeden primát. Stala se první chovatelskou stanicí, která byla založena s fenou vrženou u nás (Alma „Z Pomoraví“). V následujících letech začaly vznikat další chovatelské stanice labradorských retrívřů např. „Z Heránového“, „Grator“, „Z Budovce“, ad.

Po roce 1989 byl problém importu jedinců labradorského retrívra do České republiky vyřešen a v dnešní době má chovatel možnost dovézt psa odkudkoliv, je to pouze otázkou financí a znalosti chovu té země. Na velké nebezpečí v importech z Anglie upozorňuje Ing. Kubeš (1998), kde do chovu nemusí být začlenění plnochrupí jedinci, a proto se u anglických psů dost často vyskytuje chudozubost. V Anglii se dají najít i chovné stanice, které chovají plnochrupé psy, ale cena je při koupi o 30 – 50 % vyšší.

4. Chov labradorského retrívra v ČR

4.1 Organizační zařazení chovu labradorského retrívra v kynologii ČR

4.1.1 Českomoravská kynologická unie

Počátky kynologie v Českých zemích jsou spojeny s kynologií loveckou. Mezi první vzniklé kynologické organizace v Čechách je řazen Spolek myslivců založený v roce 1848 v Mělníce, který měl ve svých stanovách zakotvenu i povinnost pečovat o chov čistokrevných loveckých psů. Na něj navazoval v roce 1883 založený Ústřední spolek pro ochranu honby a chov loveckých psů, v němž byla založena naše první plemenná kniha, tzv. kniha plemenorodová (Tichá 2011).

V roce 1898 vznikl Zemský spolek chovatelů ušlechtilých psů, který zavedl Zemskou knihu rodokmenů psů a jejich jmenný rejstřík. Jeho činnost byla ukončena 1. světovou válkou.

V roce 1923 byla v Brně založena Českomoravská myslivecká jednota, která chtěla mimo myslivost pečovat i o chov loveckých psů. Ve stejném roce byla založena Plemenná kniha.

V roce 1929 vznikla Československá kynologická unie (ČSKU), která byla následně uznaná i státními orgány. Československá kynologická unie zastupovala kynologii i vůči zahraničí a na generálním zasedání FCI (Federation Cynologique Internationale = Mezinárodní kynologická federace) pořádaném ve dnech 21. – 23. 3. 1934 v Monte Carlu. V tomto roce se stalo Československo řádným členem FCI (Hanzal 2007).

V prosinci roku 1992 vznikla Českomoravská kynologická unie (příloha č. 1), která zastřešuje českou kynologii do současné doby. Zasloužila se o ujednocení základních řádů pro chov psů, které dnes vycházejí z přepisů FCI a upřesnění mantinelů pro chov psů s průkazem původu. V roce 1993 přišla Česká republika z důvodu rozdělení Československa na dva státy o řádné členství v FCI, opět jej získala v roce 1997 (Fogle 1993).

Základní normou pro chov plemen psů začleněných do Českomoravské kynologické unie je Zápisní řád ČMKU, který plně respektuje Mezinárodní

chovatelský řád FCI. Českomoravská kynologická unie sídlí na adrese Jankovcova 53/C, 170 00, Praha 7 a jejím předsedou je MVDr. Lubomír Široký.

4.1.2 Českomoravská kynologická jednota

Českomoravská kynologická jednota (příloha č. 2) je dobrovolným sdružením zájmových kynologických organizací – chovatelských klubů, které se zabývají chovem a výcvikem psů a další zájmovou kynologickou činností (Hanzal 2007).

Hlavní činností je agenda spojená s vydáváním průkazů původu na štěňata, spolupráce s chovatelskými kluby, organizování výstav, delegace rozhodčích, vydávání certifikátů do pracovních tříd, spolupráce s Českomoravskou mysliveckou jednotou (ČMMJ), Českomoravskou kynologickou unií (ČMKU) a ostatními kynologickými svazy. Celá činnost je zaměřena pouze na chov čistokrevných psů s průkazem původu (ČMKJ 2011).

Českomoravská kynologická jednota vydává průkaz o původu psa a je pověřena vedením plemenné knihy. V průkazu o původu je uvedeno plemeno, pohlaví, jméno i s názvem chovatelské stanice, datum narození, značka plemenné knihy, která průkaz vydala, číslo zápisu, tetovací číslo, zbarvení, druh srsti, jméno chovatele, jeho adresa a podpis a čtyři generace předků. Do průkazu mohou provádět záznamy pouze oprávněné osoby – pracovníci pověřeni vedením plemenné knihy, poradci chovu, rozhodčí a veterinární lékař (Vach & kol. 1999).

Českomoravská kynologická jednota respektuje Mezinárodní kynologickou federaci, řídí se jejími normami a je členem Českomoravské kynologické unie, která zastupuje kynologii ČR v FCI. Byla ustavena dne 4. 12. 1994, sídlí na adrese Jungmannova 25, 115 25, Praha 1 a jejím předsedou je Břetislav Uchytíl.

4.1.3 Klub chovatelů loveckých slídičů

Chov čistokrevných plemen loveckých slídičů, vodních psů a přinašečů v České republice zastřešuje Klub chovatelů loveckých slídičů (KCHLS), sídlící na adrese Jungmannova 25, 115 25, Praha 1. Založen byl v roce 1924 jako Spolek chovatelů loveckých slídičů. Paří k jednomu z nejstarších klubů v České republice. Mezi zakládajícími členy a funkcionáři byla i paní Štěrbová z Rakovníka, na jejíž

počest se od roku 1964 pořádá ve dvouletém cyklu Memoriál Mileny Štěrbové, který má tradici i úroveň (Kašpar 2010).

Hlavním posláním klubu je řízení a odpovědnost za chov čistokrevných plemen loveckých slídičů, vodních psů a přinašečů, sdružených v KCHLS (příloha č. 3), zlepšování chovné základny současně se zachováním přirozených vloh a zdraví každého plemene, pořádání klubových a speciálních výstav, svodů, přehlídek chovných jedinců a klubových zkoušek.

Informace z oblasti celostátní kynologie, chovu, činnosti klubu a jednotlivých sekcí dle plemen jsou zajištěny prostřednictvím Zpravodaje KCHLS, který vychází třikrát ročně.

Klub se řídí „Organizačním a zápisním řádem Klubu chovatelů loveckých slídičů“. Funkci předsedy výboru KCHLS zastává Ing. Zdeněk Antonovič, hlavní poradce pro chov retrívrů je Ing. František Korda, poradce pro labradorské retrívrky je Josef Stránský (KCHLS 2011).

4.1.4 Retriever klub CZ

Chov retrívrů v České republice chovatelsky zastřešuje také Retriever Klub CZ (RK CZ), sídlící na adrese U Náhonu 49, 154 00, Praha 5. Byl založen v roce 1992.

RK CZ (příloha č. 4) především organizuje chov psů plemen retrívrů v souladu s předpisy vydanými organizací FCI. Hlavním cílem RK CZ je zachování charakteristických vloh a vlastností specifických pro jednotlivá plemena retrívrů.

RK CZ pořádá chovatelské přehlídky, svody, výstavy, zkoušky, soutěže, případně jiné chovatelské akce. Akce mohou být otevřené pro zahraniční účastníky i pro nečleny, musí být v souladu s kynologickými řády a pravidly a nesmí být v rozporu se závaznými normami FCI (RK CZ 2011).

Informace o činnosti klubu a další zajímavosti o jednotlivých plemenech retrívrů jsou zveřejněny ve Zpravodaji RK CZ, který vychází čtyřikrát ročně.

Klub se řídí „Organizačním a zápisním řádem Retriever klubu CZ“. Funkci prezidentky RK CZ zastává Ing. Eva Černá, hlavní poradkyní chovu je Barbara Protivánková, poradkyní chovu labradorského retrívra je Iva Vítková.

4.2 Charakteristika plemene

Labradorského retrívra lze stručně a výstižně charakterizovat jako psa inteligentního, odvážného, vytrvalého, přizpůsobivého, s přátelskou povahou a nedbalou elegancí. Nejvýraznějšími vlastnostmi labradorských retrívrů jsou vrozená záliba v přinášení různých předmětů, mimořádná záliba ve vodě, jemný stisk čelistí, snadná ovladatelnost, výrazná chuť k práci a ochota ke spolupráci se svým pánem. Díky svým schopnostem se labradorští retrívři hodí i ke speciálnímu nasazení jako záchranářští a lavinoví psi, při vyhledávání drog a jako průvodci nevidomých (Schneidermannová 1999).

U labradorského retrívra se neprojevují žádné stopy agresivity ani nepřiměřené stydlivosti. Přestože je dnes většina labradorských retrívrů chována v domácnosti, nelze zapomínat, že labradorský retrívr byl odjakživa loveckým psem, z čehož pramení jeho vytrvalost a ochota pracovat. Nejlépe mu je u aktivních majitelů, kteří jsou ochotni ho brát na časté procházky nebo s ním provozovat sporty pro psy (Houten 2004).

Plemeno labradorského retrívra pochází z drsného terénu a podnebí Newfoundlandu, proto jeho tělo vykazuje unikátní fyzické znaky. Plovací blánou opatřené tlapy labradorského retrívra hodně napovídají o jeho schopnosti plavat, dokonce i v ledových, bouřlivých vodách severního Atlantiku. Dalším znakem je hustá, vodě odolná srst a široká hrud', nezbytná pro „surfování“ mezi vysokými vlnami a silnými proudy severního Atlantiku (Duke 2001).

Ocas labradorského retrívra se popisuje jako „vydří“, je u kořene silný a na konci okrouhlý a zúžený. Srst je hustá, krátká, hladká, nepromokavá a bez třásní, jednobarevná černá, žlutá nebo jätrově hnědá (příloha č. 5, 6 a 7), příležitostně s bílými znaky na hrudi. Snadno se ošetřuje pravidelným pročešáváním kartáčem s pevnými štětínami (McGreevy 2005).

Labradorský retrívr je milý, věrný, vyrovnaný, inteligentní a neobyčejně laskavý k dětem. Je stále přátelsky nakloněn, ale k vetřelcům se chová ostražitě. Je vybaven vynikajícím čichem, proto se v obou světových válkách používal k vyhledávání min. Dnes plní své úkoly ve službách policie a mimo jiné vyhledává drogy (Taylor 1992b).

Labradorský retrívér je snadno ovladatelný, velmi přátelský, má vynikající čich, je učenlivý, horlivý a pracovitý. Hodí se i pro začátečníky. Své pány a rodinu bezmezně miluje, přizpůsobí se jakémukoli životnímu stylu. Nehodí se jako pes strážní a hlídací, neboť je příliš dobromyslný (Kuntová 1995).

Je psem bytelně stavěným se širokým hrudníkem, kuželovitou čenichovou partií, širokou lebkou a silnými čelistmi (příloha č. 8). Uši má posazené daleko dozadu a visí psovi kolem tváří. Jeho nápadný ocas je kulatý, od kořene se postupně zužuje a je pokryt krátkou hustou srstí. Ve vodě ho labradorští retrívři využívají jako kormidla (Hausman & Hausmanová 1999).

4.3 Standard plemene

Standard je závazná norma Mezinárodní kynologické federace FCI, popisující ideálního jedince, popř. uvádějící přípustné odchylky a vylučující chyby. Je základní normou určující chovný cíl. Vše co se od tohoto ideálu odlišuje, je považováno za nedostatek či vadu, i když to není ve standardu přímo uvedeno (Dostál 1995).

LABRADORSKÝ RETRÍVR standard plemene FCI č. 122 / 29. 01. 1999 / GB
(Labrador Retriever)

země původu	Velká Británie
datum publikace původního platného standardu	24. 06. 1987
klasifikace FCI	skupina VIII. – slídiči, přinašeči a psi vodní sekce 1. – retrívři (s pracovní zkouškou)
celkový vzhled	silně stavěný, s krátkými bedry, velmi aktivní; s širokou mozkovnou; širokým a hlubokým hrudníkem a dobře klenutými žebry, široký a silný v bedrech a pánevních končetinách.

chování / temperament	vyrovnaný, velmi čínorodý, vynikající nos, jemná tlama; vášnivý milovník vody, přizpůsobivý, oddaný společník, inteligentní, horlivý a poslušný, se silnou snahou zavděčit se; laskavé a přívětivé povahy, bez stopy agresivity nebo nepřiměřené plachosti.
hlava	
lebeční partie	mozkovna – široká, jasně řezaná bez masitých lící stop – vyjádřen
obličejová partie	nosní houba – široká, nozdry dobře vyvinuté tlama – silná, není špičatá čelisti / zuby – čelisti střední délky, čelisti i zuby silné, s dokonalým, pravidelným a kompletním nůžkovým skusem, tj. horní řezáky těsně překrývají dolní řezáky a v čelistech jsou posazeny kolmo oči – středně velké, vyjadřující inteligenci a dobrou povahu; hnědé nebo oříškově hnědé uši – nejsou velké ani těžké, visí a těsně přiléhají k hlavě, jsou posazeny poměrně daleko vzadu
krk	suchý, silný, mohutný, přecházející v dobře postavené plece
trup	hřbet – rovná horní linie bedra – široká, krátká, pevně svázaná a silná hrudník – dobré šířky a hloubky, s dobře klenutými „sudovitými“ žebry

ocas	charakteristický znak, velmi silný u nasazení, postupně se zužující ke špičce, střední délky, bez praporců, ale je po celém obvodu pokrytý krátkou, silnou, hustou srstí, což budí dojem „kulatosti“ a tento vzhled je popisován jako „vydřít“ ocas, může být nesen vesele, ale neměl by se zatáčet nad hřbet
končetiny	
hrudní končetiny	přední běhy se silnými kostmi a při pohledu zepředu nebo ze strany postavené od loktů kolmo k zemi
	plece – dlouhé a šikmo uložené
pánevní končetiny	dobře vyvinuté, záď směrem k ocasu neklesá
	kolena – dobře zaúhlená
	hleзна – dobře hluboko postavená, kravský postoj je vysoce nežádoucí
tlapy	kulaté, kompaktní; dobře klenuté prsty a dobře vyvinuté polštářky tlap
chody / pohyb	volný, pokrývající odpovídající prostor; přímý a rovnoběžný pohyb předních i zadních běhů
srst	charakteristický znak, krátká, hustá, bez zvlnění nebo praporců, na omak působí jako tvrdá; podsada odolná proti povětrnostním vlivům
zbarvení	jednobarevná černá, žlutá nebo játrová/čokoládová, žlutá dosahuje od světle krémové po červenou liščí barvu, povolena je malá bílá skvrna na hrudníku
velikost	ideální výška v kohoutku u psů je 56 – 57 cm a u fen 54 – 56 cm

hmotnost	tělesná hmotnost psů je 27 – 36 kg a fen 25 – 32 kg
vady	každá odchylka od výše jmenovaných bodů se musí posuzovat jako vada, jejíž hodnocení musí být v přesném poměru k jejímu stupni závažnosti a k jejímu vlivu na celkový zdravotní stav a pohodu psa
vylučující vady	agresivita nebo nadměrná bojácnost, diskvalifikován musí být každý pes, u kterého se jasně projevují fyzické abnormality nebo poruchy chování
poznámka	psi musí vykazovat dvě viditelně normálně vyvinutá varlata, nacházející se zcela v šourku

4.4 Zhodnocení aktuálního stavu chovu labradorského retrívra v ČR

K únoru 2011 bylo uvedeno celkem 774 chovatelských stanic, z toho 380 majitelů chová v KCHLS, 291 majitelů chová v RK CZ a 103 chovatelských stanic se nepodařilo z dostupných informací zařadit (Šírová 2011).

4.5 Ekonomická analýza spojená s chovem labradorského retrívra v ČR

Tato kapitola bakalářské práce byla zpracována na základě konzultací o problematice chovu labradorského retrívra s významným chovatelem tohoto plemene v České republice Ing. Janem Kubešem, který je od roku 1982 spolu s Ing. Františkem Kordou majitelem chovatelské stanice „Z Vlčích luk“ v Třeboni (příloha č. 9). Ing. Jan Kubeš je zároveň místopředsedou ČMKU a místopředsedou KCHLS a Ing. František Korda je vedoucí sekce retrieverů, hlavní poradce chovu retrieverů a vedoucí redakční rady KCHLS. Ing. Jan Kubeš se zabývá chovem psů již od roku 1966, chovem retrívřů od roku 1979. Zajímavostí chovatelské stanice „Z Vlčích luk“ je ta skutečnost, že se jako jediná nejen v ČR ale i v Evropě zabývá chovem všech šesti plemen retrívřů.

Náklady na chov feny labradorského retrívra od 2 měsíců do 1 roku

Náklady na pořízení štěněte (feny) ve 2 měsících	10 000 Kč
Náklady na pořízení kotce + základní výbava pro psa	25 000 Kč
2 x očkování po 500 Kč <i>Časová náročnost 1 h, 1 h/150 Kč</i>	1 000 Kč 150 Kč
1 x měsíčně odčervení (od 2 měsíců do 1 roku) <i>Časová náročnost 1 h, 1 h/150 Kč</i>	1 000 Kč 150 Kč
Krmení od 2 měsíců do 1 roku (20 dkg granulí denně), 300 x 20 dkg = 60 kg, 1 kg granulí za 100 Kč (granule Anka) <i>Časová náročnost 25 h (5 minut denně), 1 h/150 Kč</i>	6 000 Kč 3 750 Kč
<i>Časová náročnost – péče o psa 150 h (1/2 hodiny denně), 1 h/150 Kč</i>	22 500 Kč
Celkem – náklady	43 000 Kč
<i>Celkem – časová náročnost</i>	26 550 Kč
Celkem – náklady a časová náročnost	69 550 Kč

Náklady na chov feny labradorského retrívra od 1 roku do 2 let

Vyšetření dysplazie kyčelního kloubu, rentgen + cesta 20 km (tam a zpět), 1 km/6 Kč <i>Časová náročnost 3 h, 1 h/150 Kč</i>	1 600 Kč 450 Kč
2 x výstava po 1 600 Kč <i>Časová náročnost 12 h, 1 h/150 Kč</i>	3 200 Kč 1 800 Kč
Cesta na 1. výstavu Strakonice – České Budějovice (60 km) a zpět, 1 km/6 Kč <i>Časová náročnost 3 h, 1 h/150 Kč</i>	720 Kč 450 Kč
Cesta na 2. výstavu Strakonice – Brno (220 km) a zpět, 1 km/6 Kč <i>Časová náročnost 10 h, 1 h/150 Kč</i>	2 400 Kč 1 500 Kč
Ověření vlohových vlastností, poplatek 400 Kč + cesta Strakonice – České Budějovice (60 km) a zpět, 1 km/6 Kč <i>Časová náročnost 6 h, 1 h/150 Kč</i>	1 120 Kč 900 Kč
Cesta na výcvik vlohových vlastností, 20 x 20 km (tam a zpět) = 400 km, 1 km/6 Kč <i>Časová náročnost – cesta a výcvik psa 25 h, (10x 1/2 hodiny na cestu a 2 hodiny na výcvik), 1 h/150 Kč</i>	2 400 Kč 3 750 Kč

Očkování + veterinární péče	1 000 Kč
<i>Časová náročnost 3 h, 1 h/150 Kč</i>	<i>450 Kč</i>
Krmení od 1 do 2 let, 30 dkg granulí denně (granule Anka)	10 000 Kč
<i>Časová náročnost 30,5 h, (5 minut denně), 1 h/150 Kč</i>	<i>4 575 Kč</i>
<i>Časová náročnost – péče o psa 183 h (1/2 hodiny denně), 1 h/150 Kč</i>	<i>27 450 Kč</i>
Celkem – náklady	22 440 Kč
<i>Celkem – časová náročnost</i>	<i>41 325 Kč</i>
Celkem – náklady a časová náročnost	63 765 Kč

Náklady na první krytí feny labradorského retrívra, narození šesti štěňat a péče o ně do 7 týdnů

Klubové poplatky	500 Kč
Náklady spojené s cestováním psa k feně při 150 km (tam a zpět), krytí se provádí 2x, tj. 4 x 150 km = 600 km, 1 km/6 Kč	3 600 Kč
<i>Časová náročnost 12 h, 1 h /150 Kč</i>	<i>1 800 Kč</i>
Částka majiteli psa za krytí (většinou odpovídá ceně jednoho štěněte)	10 000 Kč
Veterinární vyšetření feny	1 000 Kč
<i>Časová náročnost 1 h, 1 h/150 Kč</i>	<i>150 Kč</i>
Veterinář k porodu (částka, pokud je porod bez komplikací, např. císařský řez, apod.)	3 000 Kč
<i>Časová náročnost 5 h, 1 h/150 Kč</i>	<i>750 Kč</i>
Odčervení a očkování šesti štěňat (v 18 dnech odčervení, po 14 dnech znovu, v 5 a 7 týdnech očkování a v 6 týdnech odčervení)	3 900 Kč
1 očkování pro 6 štěňat/1 500 Kč (2x)	
1 odčervení pro 6 štěňat/300 Kč (3x)	
<i>Časová náročnost 5 h, 1 h/150 Kč</i>	<i>750 Kč</i>
Čipování 6 x 500 Kč	3 000 Kč
<i>Časová náročnost 1 h, 1 h/150 Kč</i>	<i>150 Kč</i>
Rodokmeny 6 x 300 Kč	1 800 Kč
<i>Časová náročnost 2 h, 1 h/150 Kč</i>	<i>300 Kč</i>
Krmení štěňat do 7 týdnů (štěněcí kaše)	3 000 Kč
<i>Časová náročnost 24,5 h (1/2 hodiny denně), 1 h/150 Kč</i>	<i>3 675 Kč</i>
Celkem – náklady	29 800 Kč
<i>Celkem – časová náročnost</i>	<i>7 575 Kč</i>
Celkem – náklady a časová náročnost	37 375 Kč

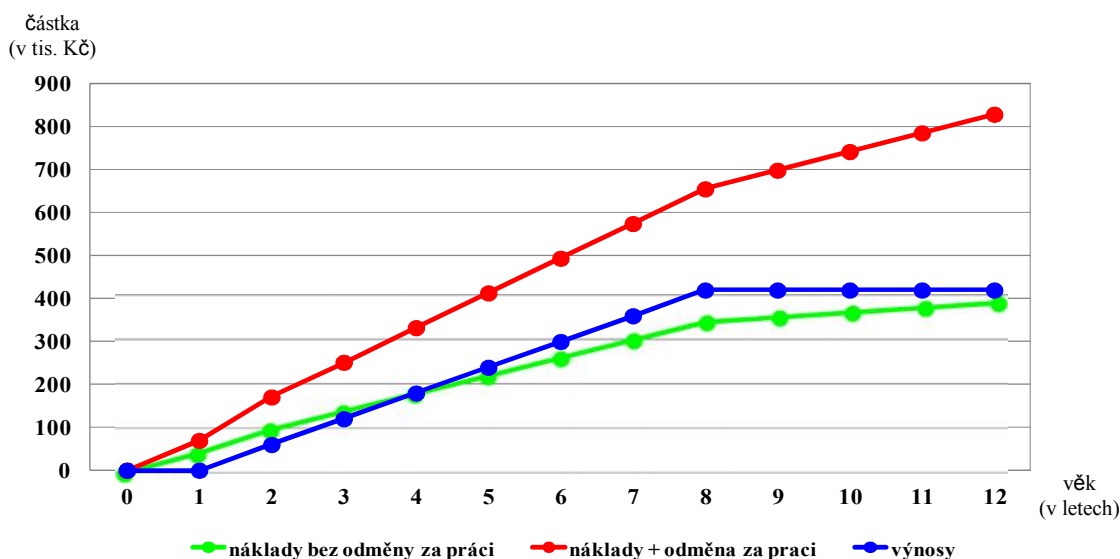
Náklady na chov feny labradorského retrívra od 2 do 12 let

Očkování + veterinární péče (10 x 1 000 Kč)	10 000 Kč
Časová náročnost 30 h, (3 hodiny ročně) 1h/150 Kč	4 500 Kč
Krmení od 2 do 12 let, 30 dkg granulí denně (granule Anka) (10 x 10 000 Kč)	100 000 Kč
Časová náročnost 305 h, (5 minut denně), 1h/150 Kč	45 750 Kč
Časová náročnost – péče o psa 1830 h (1/2 hodiny denně), 1 h/150 Kč	274 500 Kč
Náklady na 6 x krytí feny, narození 6 x šesti štěňat a péče o ně do 7 týdnů (6 x 29 800 Kč, poslední krytí feny možné před dovršením 8. roku)	178 800 Kč
Časová náročnost – na 6 x krytí feny, narození 6 x šesti štěňat a péče o ně do 7 týdnů (6 x 7 575 Kč, poslední krytí feny možné před dovršením 8. roku)	45 450 Kč
Celkem – náklady	288 800 Kč
<i>Celkem – časová náročnost</i>	<i>370 200 Kč</i>
Celkem – náklady a časová náročnost	659 000 Kč

Celkové náklady na chov feny labradorského retrívra od 2 měsíců do 12 let

Celkem – náklady	384 040 Kč
Celkem – časová náročnost	445 650 Kč
Celkem – náklady a časová náročnost	829 690 Kč

Obrázek č. 1 Ekonomická analýza spojená s chovem labradorského retrívra v ČR
(Orig. V. Ackermannová)

Celková částka vynaložená na chov feny labradorského retrívra od 2 měsíců do 12 let života činí 384 040 Kč bez započítané časové náročnosti (bez odměny za práci) a 829 690 Kč se započítanou časovou náročností (s odměnou za práci). Do těchto částek nejsou započítány energie. Celkové částky se mohou lišit o 20 – 30 %. Mohou být sníženy např. použitím vlastního psa ke krytí feny, pořízením levnějšího krmiva, využitím množstevní slevy na krmení a potravinové doplňky, atd. V ekonomické analýze je uvedeno krmivo značky Anka, velmi kvalitní kanadské krmivo, které používá i chovatelská stanice „Z Vlčích luk“ v Třeboni, která s ním má dlouhodobé vynikající zkušenosti. Krmivo značky Anka je finančně nákladnější než jiná na českém trhu dostupná krmiva. Firma Anka CZ nabízí majitelům a chovatelům psů z Klubu chovatelů loveckých slídičů zajímavé slevy.

Teprve prodejem štěňat se začínají vracet vynaložené investice. Fena labradorského retrívra může být poprvé nakryta po dovršení 18. měsíce věku a naposledy před dovršením 8. roku věku. Při ekonomické kalkulaci chovu labradorského retrívra je důležité si uvědomit, že fena labradorského retrívra může mít štěňata pouze 1 x za kalendářní rok, a tak v optimálním případě má štěňata 7 x za život (příloha č. 10 a 11), rodí se průměrně 6 štěňat, tudíž počítáme dohromady 42 štěňat za život feny. Prodejem 42 štěňat po 10 000 Kč získá chovatel 420 000 Kč.

Jestliže chovatel nezapočítává do nákladů na chov časovou náročnost, jeho zisk za dvanáctiletý chov feny labradorského retrívra činí 35 960 Kč. V případě započítání i časové náročnosti, která činí za 12 let chovu 445 650 Kč, jsou celkové náklady 829 690 Kč. V tomto případě je chovatel ztrátový o 409 690 Kč (obr. č. 1). Z toho vyplývá, jak uvádí Ing. Kubeš, že 98 % chovatelů bere chov labradorského retrívra jako svou zálibu a ne pro výdělek. A to není v celkové částce časové náročnosti zahrnut čas procházek, který je pojat chovatelem jako druh relaxace.

Do psa se nevratně investuje do dvou let a od osmi let věku, kdy pes začíná stárnout. Stárnoucí pes většinou představuje pro chovatele více nákladů než pes do dvou let věku především z důvodu častější veterinární péče a pořizování léků a potravinových doplňků.

5. Současné zaměření chovu labradorského retrívra v ČR

5.1 Podmínky chovnosti

Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách bakalářské práce, v ČR jsou dva kluby pro všechna plemena retrívřů. Starším je Klub chovatelů loveckých slídičů (KCHLS), mladším je Retriever klub (RK CZ). Oba kluby mají stanovené chovné podmínky s tím, že KCHLS má základní chovné podmínky, ze kterých původně vycházel i RK CZ, ale ten je v roce 2010 zpřísnil.

Následující uvedené údaje jsou jednotné chovné podmínky pro plemena retrívřů u obou klubů (KCHLS i RK CZ), modře doplněné údaje jsou zpřísněné chovné podmínky RK CZ.

Exteriér – výstavní ocenění	nejméně dvě výstavy, z toho jedna vyššího typu, ocenění min. 2 x VD (ocenění pro chovnost platí ode dne dovršení stáří jednoho roku)
Výkon – vlohy, zkoušky	OVVR – Ověření vlohových vlastností retrívřů nebo lovecká zkouška, kde je přezkušováno přinášení
DKK (dysplazie kyčelního kloubu)	0/0 až 2/2 (0/0 až 1/1 bez omezení; 0/2, 1/2, 2/2 musí být páření pouze jedinci negativními, za negativní jsou považováni jedinci 0 – 1. st.)
DLK (dysplazie loketního kloubu)	se vyhodnocuje, výsledek nemá vliv na chovnost
Kohoutková výška	dle standardu ± 1 cm dle standardu

Chrup	mohou chybět M3 a další dva zuby mimo řezáků a špičáků (M3 nejsou považovány za funkční zuby, proto se do celkového počtu nezapočítávají, v případě neplnochrupého jedince – krytí pouze ve spojení s plnochrupým)
Poznámka	k chovu mohou být použiti jedinci až v den, kdy dosáhnou stáří 18 měsíců

Klub chovatelů loveckých slídičů a Retriever klub CZ mohou měnit podmínky chovu, v žádném případě však nesmí jít pod tento navržený limit. V případě, že jeden z klubů si stanoví podmínky přísnější, musí uznávat chovné jedince z druhého klubu (Anonym 2011, Šustová 2011a)

Za nedostatky jsou považovány morda s převislým horním nebo dolním pyskem, absence podsady, vrásky na hlavě, příliš dlouhé nebo těžké uši a srst s trásněmi (Tournier 1996).

5.2 Dědičné choroby

Labradorský retrívr jako většina dalších čistokrevných plemen psů je náchylný k početným dědičným nemocem. Mezi nejčastější patří:

Dysplazie kyčelního kloubu (DKK)

Je to nemoc vrozená a dědičná. Kloubní jamka není řádně vytvořená, zůstává plochá a kloubní hlavice do ní nezapadá. Při těžších formách může dojít k úplnému vysunutí kloubní hlavice z kloubní jamky, časem se této změně přizpůsobí i šlachy, vazy a svaly a může nastat trvalá deformace. Projevuje se například kolísavou chůzí, snadnější unavitelností a neochotou k pohybu, potížemi při chůzi do schodů, kulháním, případně i bolestivostí. Postižení jedinci se vyřazují z plemenitby (Hanzal V. 2007).

U labradorských retrívrů se dysplazie dědí z více než 90 %. Kromě dědivosti se na vývoji DDK podílejí i podmínky prostředí – zejména rychlost růstu a stupeň zatížení vyvíjejících se kyčelních kloubů. Toto onemocnění není možné úplně

vyléčit, je možné podávat tzv. nesteroidní protizánětlivé látky, které omezují zánět uvnitř postiženého kloubu a tím snižují i jeho bolestivost. Velmi vhodné je podávání tzv. Chondroprotektiv, které mohou zlepšovat pružnost kloubní chrupavky a tím zpomalovat rozvoj osteoartrózy. Psi i feny jsou postiženi přibližně ve stejném procentu (Šustová 2011b).

Dysplazie loketního kloubu (DLK)

Je sérií poruch loketního kloubu. Jedná se také o dědičné onemocnění. DLK jsou převážně postiženi mladí psi, projevuje se obvykle ve věku čtyř až sedmi měsíců. V postiženém kloubu se navíc může vyvinout artritida. Platí zde stejná doporučení jako u DKK. Onemocnění bylo zaznamenáno u samců o 50 % častěji než u fen (Duke 2001).

Progresivní atropie sítnice (PRA)

Jedná se o relativně častý oční problém. Projevuje se snižováním počtu světločivných buněk (čípků) na sítnici, kterou progresivně zhoršuje. PRA je příčinou oslepnutí labradorského retrívra. Neexistuje na ni lék. Pes by měl být vyšetřen na PRA předtím, než je zařazen do chovu (Duke 2001).

Exercise induced collapse (EIC)

Toto dědičné onemocnění, vyskytující se především u labradorských retrívrů, můžeme přeložit zhruba jako kolaps provokovaný fyzickou zátěží nebo syndrom výcvikového kolapsu. Může vést až k úhynu mladých, zdánlivě zdravých psů. EIC se projevuje s největší intenzitou u velmi temperamentních psů pracujících s maximálním nasazením a to tak, že psi přestávají koordinovat svůj pohyb, objevuje se u nich svalová slabost, pánevní končetiny se třesou nebo podlamují, ztrácejí schopnost udržet rovnováhu, mohou padat k jedné straně a během 5 až 15 minut kolabují (Otevřelová 2009).

Příčinou onemocnění je mutace genu na psím chromozomu č. 9 pro dynamin 1 (DNM1). Dynamin 1 je protein, který je nezbytný pro uskutečnění nervosvalového přenosu. Onemocnění se dědí autosomálně recesivní dědičností (Minor & kol. 2011).

Nejlepší prevence u většiny psů spočívá ve vyhýbání se intenzivnímu cvičení ve spojení s extrémním vzrušením a ukončením cvičení při prvních příznacích slabosti nebo kolísání. Ke zjištění onemocnění je k dispozici genetický test určující,

zda je pes nositelem jedné kopie mutace (přenašeč), dvou kopií (postižený pes) nebo žádné kopie (zdravý pes). Vyšetření lze provést z krevního vzorku nebo stěru z ústní dutiny (Bruoth & Veselá 2011).

Centronuclear myopathy (CNM)

Dalším autosomálně recesivně dědičným onemocněním labradorských retrívrů je Centronuclear myopathy (CNM), přeloženo do českého jazyka jako centronukleární myopatie. Projevuje se nejčastěji mezi třetím a šestým měsícem života abnormální hopsavou chůzí, svalovou slabostí a intolerancí zátěže. Spouštěcím momentem pro toto onemocnění může být vzrušení, zátěž a nízká teplota prostředí. K jednoznačnému potvrzení onemocnění je využíván genetický test, který kromě nemocného psa odhalí i heterozygotní jedince – přenašeče onemocnění (Gentilini & kol. 2011).

5.3 Smysly, emoce a emotivní chování

Smysly

Zrak

Pes vidí především pohyb i na větší vzdálenosti, nehybná zvířata a jiné předměty často přehlédne. Za šera vidí lépe než člověk, v úplné tmě ale nevidí. Psi nevnímají barevně, vidí především černou, bílou a různé odstíny šedé. Psi mají oči posazené dále od sebe než lidé, proto mají širší zorné pole (až 270 stupňů) narozdíl od člověka (180 stupňů) (Hegewald-Kawich 1996).

Sluch

Sluch je u psa citlivější a mnohonásobně více vyvinut než u člověka. Psi zachytí zvuky z mnohem větší vzdálenosti a o mnohem vyšším kmitočtu než lidé. Trénovaný pes je schopen vnímat zvuk do výše 35 000 kmitů za sekundu oproti člověku (16 000 – 20 000 kmitů za sekundu). Ušní boltce jsou ovládány sedmnácti svaly, které umožňují jejich vzpřimování a natáčení tak, aby zachycovaly a zaměřovaly zdroj každého zvuku (Taylor 1992a, Palmerová 1993).

Čich

Čich je nejdůležitější smysl psa. Je mnohonásobně citlivější než lidský, jednou z příčin vynikajícího čichu je skutečnost, že psi jsou vybaveni značně rozsáhlou čichovou membránou (5 600 cm²) ve srovnání s člověkem (420 cm²). Pachové molekuly se lépe přijímají na vlhkém podkladu a staré se zde lépe odstraňují, proto si psi olizují nos, aby zůstal neustále vlhký. Je-li nos suchý, je čichová schopnost psa značně omezena (Hrušovský & kol. 1984).

Chuť

Ve srovnání s člověkem je chuť u psů méně vyvinutá. Psi dokáží rozlišovat čtyři základní chutě jako člověk – hořkou, sladkou, slanou a kyselou. Pes umí chutí řídit složení slin. Ochutná-li potravu, začne vylučovat hlenovité sliny, olizuje-li něco nestrávitelného, třeba hračku nebo lidskou ruku, jsou jeho sliny řídké a vodnaté. Složení slin ovlivňuje správné trávení potravy. Psi mají zálibu v nesnesitelně páchnoucích a nechutných věcech, na druhé straně neobyčejně snadno rozeznají i léky bez chuti a zápachu, které jim jsou podávány v potravě (Minerva 2009).

Hmat

Pomocí hmatu vnímá pes dotek, teplotu a bolest. Pes má tzv. sinusové (hmatové) chlupy, dlouhé, tupé a pružné fousky, které prostřednictvím svých citlivých nervových zakončení vyvolávají příslušné tělesné reakce. Jsou na dolní čelisti, na vrchním pysku, nad očima a na krku. S jejich pomocí se orientuje ve tmě. Obzvláště vyvinutý hmat a zároveň nejcitlivější zóny u psa jsou na čenichu, pysku, jazyku a polštářcích na tlapkách, proto poranění těchto míst je velmi bolestivé. Hmat umožňuje psům vytvářet citové vazby a sdělovat okolí informace o většině základních potřeb mnohem více než zrak, čich a sluch (Hegewald-Kawich 1996, McGreevy 2005).

Emoce a emotivní chování

Emoce lze rozdělit na příjemné (kladné) a nepříjemné (záporné). Mezi kladné emoce se řadí radost, spokojenost, blaženost a mezi záporné emoce hněv, vztek, strach a smutek. Emoce ovlivňují aktivitu organismu. Stav vysokého vzrušení se nazývá aktivační kontinuum. Pes ovlivněný intenzivní emoci – velkou radostí nebo naopak plně rozdrážděný figurantem – je blízko vrcholu aktivačního kontinua.

Příliš velká intenzita strachu brání psovi nalézt optimální řešení, naproti tomu strach střední síly ho dokáže přimět k usilovné činnosti (Stalmachová 2004).

Emoce spojované s novými podněty či podmětovými situacemi se dělí na emoce prvotní a podmíněné neboli naučené. Emoce prvotní jsou emoce vyvolané přímo, např. pes, který dostává injekci na stole v ordinaci veterinárního lékaře, má strach. Emoce podmíněné se objevují, jestliže se situace opakuje, např. pes se vzpírá, už když je veden do ordinace. Emotivní projevy se dají nejen zpevňovat a rozvíjet, ale i tlumit a odstraňovat (Mikulica 1985).

Citový vztah psa k pánovi není láskou, která je výhradně emocí lidskou, ale náklonností. Protipólem náklonnosti je agresivita. Agresivita narušuje sociální vazby, kdežto náklonnost je tvoří a upevňuje. Při výcviku se počítá se silnou sociální vazbou člověk – pes, která umožňuje vlastní výcvik a je dána vzájemnou náklonností obou jedinců (Stalmachová 2004).

6. Využití labradorského retrívra v praxi

6.1 Labradorský retrívř v myslivecké praxi

Labradorský retrívř jako lovecký pes je primárně vyšlechtěn jako pomocník k lovu (příloha č. 12, 13 a 14). Je velmi snadno cvičitelný, vyznačující se vysokou mírou samostatnosti při práci, protože doplňuje člověka – lovce vlastnostmi, které postrádá: rychlost pohybu, schopnost vyhledání kořisti nosem, její nalezení a následné přinesení. Labradorský retrívř je přinašeč, vyznačuje se klidem na stanovišti, klidem před živou zvěř, kterou nesmí štvát a klidem při výstřelu (Zelníček 2010).

Život labradorského retrívra jako loveckého psa lze rozdělit z hlediska soužití s myslivcem na pět období – období před dosažením pohlavní dospělosti (probuzení a rozvinutí vloh), období pohlavního dospívání (vytvoření vztahu vůdce smečky – podřízený člen smečky), období přípravy v honitbě na zkoušky (upevnění poslušnosti a ovladatelnosti v honitbě), zavedení loveckého psa do praxe (po absolvování zkoušek lovecké upotřebitelnosti), vedení psa v myslivecké praxi (snaha psa sloužit a spolupracovat) (Hanzal & Vochozka 1996).

Velkou předností labradorských retrívřů je, že lovecky brzy vyspívají a dá se s jejich výcvikem na zvěř započít velmi brzy. Pes projevuje zájem o zvěř již v šesti až osmi měsících a tehdy je možno začít s opravdovým výcvikem (Báča 1973).

Krewer (2006) doporučuje mít psa při prvním výcviku aportování se zvěř na dlouhé šňůře, aby měl vůdce možnost při jakékoliv jeho neočekávané reakci zasáhnout.

V jedné vlastnosti retrívři vysoko vynikají nad ostatními plemeny psů. Je to bezkonkurenční čichová schopnost, u retrívřů totiž nedochází k tzv. blokaci čichového centra při velké koncentraci pachu, jak je tomu u ostatních plemen. Znamená to, jestliže labradorský retrívř aportuje zvěř a s ní běží kolem jiné zhaslé zvěře, třeba i téhož druhu, registruje ji a po odevzdání nesené zvěře se bez povelu pro další vrací (Pražák 1983).

Labradorský retrívř je vybrán a cvičen k jedinému cíli: vyhledat a přinést ulovenou zvěř. To předpokládá vedle zarputilosti, houževnatosti a dobrých

čichových vlastností také zvláštní schopnost, označovanou anglickým termínem marking. Tato schopnost spočívá ve vynikající vizuální paměti psa, která mu umožňuje běžet přímo na místo dopadu střeleného ptáka. Marking se procvičuje házením několika předmětů za sebou, přičemž se na psovi vyžaduje, aby je přinášel v tomtéž pořadí (Tournier 1996).

Marking je nejdůležitější forma aportování, většina retrívřů k ní má vrozené předpoklady. Vychází ze schopnosti sledovat aport a zapamatovat si místo dopadu. Při výcviku je nutné dát pozor na následujících pět bodů (Sieberová 2006):

Povrch	pes musí mít možnost vidět aport
Vzdálenost	čím větší vzdálenost k aportu, tím je to pro psa těžší
Vítr	při bočním větru pes ucítí dummy daleko snadněji než s větrem v zádech
Působení hazeče	hazeč musí umět dobře házet, aport musí být hozen do výšky, aby byl viděn na velké vzdálenosti
Působení vůdce	vůdce musí dobře vymyslet úkol tak, aby pes uspěl

6.1.1 Zkoušky z lovecké upotřebitelnosti

Labradorští retrívři mohou absolvovat pro získání lovecké upotřebitelnosti dle platných zkušebních řádů ČMMJ následující typy zkoušek:

Zkoušky vloh (ZV)

Odhalují vrozené vlohy psa, kvalitu jeho nosu, hlasitost (někteří retrívři jsou hlasití na stopě nebo na viděnou), povahu a též schopnosti k dalšímu náročnějšímu výcviku.

Podzimní zkoušky (PZ)

Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dohledávání a přinášení drobné zvěře.

Lesní zkoušky (LZ)

Jejich absolvováním získává pes loveckou upotřebitelnost pro honitby s odstřelem spárkaté zvěře.

Všestranné zkoušky (VZ)

Jsou nejvyšším typem zkoušek z loveckého výkonu. Psi, kteří je úspěšně absolvují, mohou být zapsáni v plemenné knize jako psi univerzální (U), což je důkazem jejich všestranných pracovních schopností v lese, poli i ve vodě. Kvalifikují retrívry jako lovecky upotřebitelné k dohledávání a přinášení drobné zvěře.

Barvářské zkoušky (BZ)

Úspěšná práce, zejména na pobarvené stopě staré více než 12 hodin, dokáže kvalitu každého jedince. Kvalifikují loveckého psa jako lovecky upotřebitelného pro dohledávku spárkaté zvěře.

Speciální zkoušky z vodní práce (SVP)

Jsou vhodné pro psy z oblastí s rozsáhlými vodními hladinami, kde na společných honech loví vodní zvěř.

Honičské zkoušky (HZ) a Barvářské zkoušky honičů (BH)

Ověřují schopnost psa při lovu černé zvěře, zvláště pak při dohledávce. Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro lov a dohledávku černé zvěře.

6.2 Canisterapeutický pes

Canisterapie je označení pro způsob terapie, který využívá pozitivního působení psa na zdraví člověka (příloha č. 15 a 16). Klade důraz především na řešení problémů psychologických, citových a sociálně-integračních. Působení na fyzické zdraví člověka je u ní druhotné, zahrnuje spíše složku motivace k rehabilitaci a povzbuzení imunity prostřednictvím psychiky. Uplatňuje se zejména jako pomocná psychoterapeutická metoda při řešení různých situací, kdy jiné metody selhávají nebo je nelze použít (Galajdová 1999).

Canisterapie doslova znamená „lčba pomocí psa“. Dělí se na canisterapii asistovanou čili povzbuzující a oživující zájem o dění, edukativní neboli výchovnou,

léčebnou neboli terapeutickou a výzkumnou. Stále jde o jedno, o vazbu člověk – pes a o vzájemný prospěch z ní (Galajdová L. & Galajdová Z. 2011).

Dnes je canisterapie především podpůrnou metodou, která může příznivě ovlivňovat tělesný i psychický rozvoj, řečové aktivity i začleňování jedince s nejrůznějšími vadami do společnosti (Frančeová & Hutařová 2005).

Pro canisterapii se hodí všechna klidná, neagresivní plemena, mezi která patří i labradorský retrívr. Testování psů pro potřeby canisterapie řídí Canisterapeutická společnost, která vydala i zvláštní zkušební řád (Kholová 2002).

Využití psů v léčebných zařízeních je zmiňováno již v 8. století n. l. ve Franské říši, dále v 18. století v anglickém Yorku byli psi nasazeni k léčbě duševně nemocných. V roce 1942 bylo dokumentováno léčebné použití psů v USA při rehabilitaci válečných veteránů. V roce 1982 stanovil poprvé americký psychiatr Boris Levinson zásady a metodiku canisterapie. U nás se canisterapie rozvíjela od poloviny devadesátých let minulého století (Nerandžič 2006).

U nás se canisterapií zabývají v několika zdravotnických zařízeních i obecně prospěšných společnostech např. Česká canisterapeutická asociace (vznik v r. 2003), sdružení SVOPAP s. r. o. nebo sdružení Pomocné tlapy. Léčebným využitím psů se také zabývá Zemědělská univerzita v Praze a Fakulta veterinárního lékařství v Brně.

6.3 Asistenční pes

První záznamy o výcviku asistenčních psů pro zrakově postižené pocházejí z 18. století. Prudký rozvoj výcviku psů pro nevidomé nastal až v průběhu první světové války v Německu, kdy se z fronty vracelo mnoho osleplých vojáků a zároveň byl dostatek vyřazených vojenských psů (Galajdová 1999).

Labradorský retrívr jako asistenční pes pomáhá v současnosti především tělesně postiženým (příloha č. 17 a 18). Psi procházejí speciálním výcvikem, učí se plnit za postiženého určité úkony, které on sám nemůže vůbec nebo jen velmi obtížně vykonávat. Patří sem například otvírání a zavírání dveří, pomoc při oblékání a obouvání, přivolání výtahu, ale i plnění pračky a vyndávání vypraného prádla, apod. Velké využití má asistenční pes i pro lidi s poruchami sluchu, tzv. signální pes

pro neslyšící. Pes je cvičen tak, aby upozorňoval svého pána na zvuky. K doprovodu nevidomých osob jsou speciálně vycvičeni vodící psi, mezi nejčastější plemena patří právě labradorský retrívr (Frančeová & Hutařová 2005).

Výcvik psa trvá pět až devět měsíců, závisí zejména na jeho pracovní inteligenci. Po závěrečných zkouškách ještě následuje proces secvičení psa s klientem, kde se klient naučí psa správně používat. Cena kvalitně vycvičeného asistenčního psa se pohybuje okolo 200 000 Kč. Tato cena zahrnuje veškeré náklady spojené s nákupem, výchovou a výcvikem. Patří sem pořízení psa, náklady na výživu, běžnou hygienu, veterinární péči, ustájení, pomůcky na výcvik (odměny, hračky, cestovné, vybavení a výstroj psa), provozní náklady a také plat cvičitele (Hrůzová 2011).

Výcvikem asistenčních psů se zabývá v ČR několik organizací např. Pomocné tlapy o. p. s., Helppes (jako první a jediná nezisková organizace svého druhu v ČR), Pes pro tebe. Všechny tři uvedené organizace vznikly v roce 2001 (Janošíková 2011).

6.4 Záchranářský pes

Labradorští retrívři se často využívají k hledání a záchraně osob po nejrůznějších katastrofách, ať už způsobených přírodou nebo zaviněných člověkem (příloha č. 19, 20 a 21). Je ideálním psem nasazeným v hornatých oblastech, protože mají potřebnou hustou srst, mimořádnou vytrvalost a vynikající čich (Fogle 2006, 2007).

Záchranářský a lavinový pes nesmí být nikdy agresivní. Tradiční bernardýny nahradila jiná plemena psů, mezi něž se řadí i labradorský retrívr. Patří mezi nejlepší zachránce tonoucích, protože má vrozené vlohy pro práci ve vodě i k potápění (Kholová 2002).

Přehled zkoušených disciplín a hodnocení výkonu psa popisuje Zkušební řád pro záchranné a lavinové psy, který vydal Svaz záchranných brigád kynologů ČR. Stupně zkoušek pro záchranářské a lavinové psy jsou zkouška záchranného psa prvního, druhého a třetího stupně, zkouška lavinového psa prvního a druhého stupně, speciální noční zkouška záchranného a lavinového psa, kondiční zkouška záchranného psa a lavinového psa (Dostál 1995).

6.5 Pátrací pes

Labradorští retrívři zdatně pracují při pátrání po speciálních látkách, např. marihuaně nebo kokainu (příloha č. 22 a 23). Ve Skandinávii jsou labradorští retrívři cvičeni k vyhledávání plísně ve stavebním dříví, zatímco ve Velké Británii jsou využíváni k vyhledávání vztlínající vlhkosti v domech (Fogle 2002).

Díky vlastnosti, blokaci čichového centra (již zmíněno v kapitole 6.1), se labradorští retrívři osvědčili a daleko předčili i německé ovčáky při hledání pašovaných omamných látek a drog. Stali se nepostradatelnými pomocníky při práci celníků (Pražák 1983).

6.6 Working testy

Working testy (WT) jsou sportovním odvětvím určeným speciálně pro retrívry (příloha č. 24 a 25). Nejlepší výsledky zatím dosahují labradorští retrívři. Místo zvěře jsou používány plátěné aporty zvané dummy. Cílem těchto testů je posoudit retrívry při aportování a jejich povahu. Tyto testy jsou oficiálními zkouškami občanského sdružení Retriever Sport CZ a dávají možnost majitelům retrívřů vycvičit svého psa a předvést jej formou sportovní soutěže.

WT jsou rozděleny do tří výkonnostních tříd – working test nováčků (WTN), working test juniorů (WTJ) a working test seniorů (WTS). Retrívř má na WT ukázat tyto vlastnosti – radost z práce a nos, klid na stanovišti, radost z aportování, paměť pro zapamatování si místa dopadu aportu, vytrvalost, poslušnost a ovladatelnost (Melichar & Voříšková 2011).

6.7 Agility

Agility jako nový sport pro psy vznikl v roce 1977 v Anglii a 10. února 1978 odstartovala první soutěž agility. V prosinci 1979 se agility stalo součástí slavné mezinárodní přehlídky parkurového skákání v anglické Olympii. První zkoušky v agility se konaly v roce 1980. V roce 1988 se v Ženevě konalo první Mistrovství Evropy a v roce 1996 proběhlo ve Švýcarsku první Mistrovství světa. První soutěž v agility v České republice se konala v roce 1991, rok poté byl založen Klub agility

ČR (KA ČR) a tentýž rok se konalo první Mistrovství republiky ČR (Divišová & kol. 2003).

Agility je oblíbený kynologický sport založen na zdolávání parkuru, který je tvořen různými překážkami, které musí být překonány správným způsobem, ve správném směru a pořadí (příloha č. 26, 27 a 28). Překážky uznané FCI a KA ČR jsou skokové překážky, zeď, viadukt, stůl, kladina, šikmá stěna, slalom, pevný tunel, látkový tunel, kruh, skok daleký a houpačka. Psovod běží vedle psa, tvoří tak společně tým, agility se proto říká sport šesti nohou. Rozhodující na pořadí je dosažený čas a počet trestných bodů, které jsou udělovány za chyby. Vítězí tým, který parkur dokončí s nejmenším počtem trestných bodů a v nejlepším čase.

Závody agility probíhají ve třech velikostních kategoriích rozdělených podle kohoutkové výšky psa – SMALL (do 34,99 cm), MEDIUM (35 cm – 42,99 cm) a LARGE (od 43 cm). Rozlišují se tři druhy zkoušek – A1 (nejlehčí, začátečníci), A2 (středně těžké) a A3 (nejlepší psi) (KA ČR 2011).

V tomto sportu je důležitá trpělivost, důslednost, sebeovládání a empatie. Předpokladem pro výcvik a závody na jakékoli úrovni je schopnost vcítit se do psa, chápat a rozumět jeho chování, jeho pocitům a reakcím (Divišová & Podešťová 2009).

6.8 Labradorský retrívr jako rodinný a společenský pes

Labradorští retrívři mají rádi úlohu rodinného ochránce a svou přichylnost rozdělují rovným dílem mezi všechny členy rodiny. Je vyšlechtěn k lovu a přinášení a protože je stále více populární pro domácnost, musí dostávat úkoly, které mu lov nahradí (Hausman & Hausmanová 1999).

Labradorský retrívr je oblíbeným rodinným i výstavním psem (příloha č. 29). Toto plemeno si stále zachovává pozici favorita. Jako vynikající sportovní pes a zdatný plavec v sobě spojuje roli rodinného mazlíčka se sportovním společníkem. Slaví úspěchy i v soutěžích poslušnosti a se zdarem se účastní výstav (Palmerová 2008).

V mládí je sice poněkud bujný, ale brzy se usadí a je vzácně přizpůsobivý. Přesto je důležité, aby měl dostatek pohybu, jinak má sklony k nadváze. Je snadno

cvičitelný, dobře vychází s dětmi a jen málokdy se dostane vlastním přičiněním do problémů (Palmerová 1997).

Je to velmi společenský, přátelský pes, miluje společnost člověka. K cizím lidem je také přátelský a klidný, stejně jako k ostatním psům. Je vynikajícím rodinným psem a společníkem. Důležitý je pro něj neustálý kontakt s lidmi (Říha 2009).

Labradorský retrívr je dobré povahy, velmi agilní, adaptabilní, poslušný, čilý, bystrý, oddaný společník, milovník vody s vynikajícímnosem a ušlechtilou mordou. Má laskavou povahu, bez agresivity nebo nevhodné bázlivosti (Hanzal F. 1996).

Správně vychovaný labradorský retrívr není rodině na obtíž, ale stává se jejím právoplatným členem s nárokem nejen „na byt a stravu“, ale také na porozumění, lásku a v jistém slova smyslu uznání, jako kterýkoliv jiný člen rodiny (Nohelová 2003).

7. Závěr

Záměrem předkládané bakalářské práce bylo zhodnotit původ, chov a současné uplatnění labradorského retrívra v České republice.

Obliba labradorského retrívra tkví zejména v jeho skvělé povaze a přizpůsobivosti. A právě svou šťastnou povahou labradorští retrívři dobyli v podstatě celý svět a můžeme se s nimi setkat na všech kontinentech.

Přestože je labradorský retrívř nejčastěji chován jako společník a rodinný pes, nadále zůstává i výkonným loveckým psem a jeho vrozené vlohy – vztah k člověku, výborný nos, chuť aportovat a chuť pracovat ve vodě – se neztrácejí a jsou předávány z generace na generaci.

Výchova labradorského retrívra není vůbec náročná, může si ho dovolit i začátečník. Je to pes přátelské povahy bez jediného náznaku agresivity, miluje děti a lidi vůbec, potřebuje být neustále členem smečky, ať už lidské nebo psí.

Labradorští retrívři mají silný sklon k nadváze. Je to hlavně problém městských psů, kteří nemají dostatek pohybu, jsou rozmazlováni a překrmováni. Nejčastější příčinou nadváhy a obezity je majitel, který dopřává psovi nadměrný příjem potravy nebo nevhodnou potravu v kombinaci s nedostatkem pohybu. Dalším faktorem je plemenná predispozice, kastrace, věk (starší jedinci bývají méně aktivní a mají jiný metabolismus) nebo onemocnění hormonálního původu. Průzkumy ukazují, že až 50 % labradorů trpí nadváhou. Tato skutečnost je alarmující především proto, že kila navíc mohou způsobit řadu velmi vážných nemocí: diabetes mellitus (cukrovka), nemoci srdce, ztížené dýchání, kožní problémy, hormonální poruchy a komplikuje chronické onemocnění kloubů (artrózu).

Při pořizování labradorského retrívra není zbytečností průkaz původu. Ten dává novému majiteli záruku o tom, že se jedná skutečně o jedince daného plemene. Dalším daleko závažnějším úskalím chovu psa bez průkazu původu je zdravotní hledisko. U labradorského retrívra se jedná především o dysplazii kyčelního kloubu a progresivní retinální atrofii (obě onemocnění popsána v kapitole 5.2). Rozhodně stojí za úvahu, zda investovat o pár korun více a prožít pravděpodobně více než deset let se zdravým, vyrovnaným, pěkným psem, než pár

ušetřených korun postupně investovat do léčby a místo radostně prožitých společných chvil se připravit na život se zdravotně handicapovaným jedincem. Průkaz původu zaručuje novému majiteli původ, předpokládané genetické zdraví a vlohy psa.

Pro chovatele je průkaz původu „bible dědičných vloh“, obsahuje mimo jiné i informace o tom, zda štěně pochází z příbuzenské plemenitby. Ta stabilizuje a podporuje skryté nežádoucí dědičné dispozice nejčastěji dědičné choroby. Proto Vogelerová (2008) doporučuje vyhýbat se psům, v jejichž průkazu původu (pokud možno do pěti generací) se vyskytují několikrát stejní předkové a jedná se tedy o párový vztah dědeček – vnučka, otec – dcera, nevlastní sourozenci, atd.

Chování dospělého labradorského retrívra společně ovlivňují vrozené vlohy a faktory prostředí. Obojí, jak vlohy, tak i vliv prostředí, je stejně rozhodující. Jak zmiňuje Trumler (1982), sebekrásnější rodokmen nepomůže, když se pes v mládí vyvíjí v nepříznivých podmínkách a právě tak málo se dá něco změnit na jeho špatných vlohách, nabídneme-li mu nejlepší životní podmínky.

8. Seznam použité literatury

- Alderton D. 2007:** Psi. Nakladatelství Euromedia Group, k. s., Praha, 304 s.
- Anonym 2011:** Chovné podmínky retrívrů. Stránka navštívena 7. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.goldenforum.cz/view.php?cislocclanku=2007010008/>>.
- Báča J. 1973:** Výcvik loveckých psů pro praxi. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 323 s.
- Bakoš A. 1998:** Plemena loveckých psů. Nakladatelství Kontakt PLUS, s. r. o., Bratislava, 112 s.
- Bruoth M. & Veselá V. 2011:** EIC – Exercise Induced Collapse u labradorských retrieverů. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.labrador-eic.estranky.cz/>>.
- ČMKJ 2011:** Českomoravská kynologická jednota – Stanovy. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.antee.cz/cmj/>>.
- Divišová K. & Podešťová M. 2009:** Agility pro pokročilé. Nakladatelství PLOT, Praha, 128 s.
- Divišová K., Podešťová M. & Benda J. 2003:** Agility – První krůčky. Nakladatelství PLOT, Praha, 156 s.
- Dostál J. 1995:** Chov psů – Genetika v kynologické praxi. Nakladatelství DONA, České Budějovice, 206 s.
- Duke B. 2001:** Labradorský retrívr. Nakladatelství Fortuna Print, Praha, 157 s.
- Fogle B. 1993:** Já pes – Kniha všestranné péče o psa. Nakladatelství CESTY, Praha, 192 s.
- Fogle B. 2002:** Nová encyklopedie psů. Nakladatelství Fortuna Print, Praha, 416 s.
- Fogle B. 2006:** Pes – Věrný přítel. Nakladatelství Euromedia Group, k. s., Praha, 288 s.
- Fogle B. 2007:** Psi – Velký ilustrovaný průvodce. Nakladatelství Slovart, s. r. o., Bratislava, 344 s.

- Frančevová E. & Hutařová I. 2005:** Co je vlastně asistenční pes? Nakladatelství SPMP OV, Praha, 128 s.
- Galajdová L. 1999:** Pes lékařem lidské duše aneb Canisterapie. Nakladatelství Grada Publishing, s. r. o., Praha, 160 s.
- Galajdová L. & Galajdová Z. 2011:** Canisterapie. Nakladatelství Portál, s. r. o., Praha, 168 s.
- Gentilini F., Zambon E., Gandini G., Rosati M., Spadari A., Romagnoli N., Turba M. E. & Gernone F. 2011:** Labrador Retriever dogs as assessed in Italy. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation* 23 (1): 124 – 126.
- Hanzal F. 1996:** Lovecký pes – Věrný pomocník a přítel. Nakladatelství Compass Book, s. r. o., Praha, 165 s.
- Hanzal V. 2007:** Velká myslivecká encyklopedie. CD - ROM, Grand, s. r. o., České Budějovice, 9 809 s.
- Hanzal V. & Vochozka V. 1996:** Lovečtí psi – Výchova a výcvik. Nakladatelství DONA, České Budějovice, 182 s.
- Hausman G. & Hausmanová L. 1999:** Historie psích plemen – Historie, mytologie, tradice a současnost jednotlivých plemen. Nakladatelství BETA – Dobrovský a Ševčík, Praha, 276 s.
- Hegewald – Kawich H. 1996:** Psí desatero. Knižní klub, k. s., Praha, 176 s.
- Houten D. 2004:** Labradorský retrívr. Nakladatelství Rebo Production CZ, s. r. o., Dobřežovice, 61 s.
- Hrušovský J., Krumphanzlová V., Hladký M., Kronowetter Z., Stuchlý I., Trankovská Z. & Císařovský M. 1984:** Pes a jeho výcvik. Nakladatelství Naše vojsko, Praha, 279 s.
- Hrůzová V. 2011:** Čtyřnozí pomocníci na míru. Část 1. – Úvod. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.ifauna.cz/clanek/psi/ctyrnozi-pomocnici-na-miru-cast-prvni-uvod/5888/>>.
- Janoščíková V. 2011:** Asistenční pes. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.asistencnipsi.webnode.cz/>>.

- KA ČR 2011:** Zkušební řád agility ČR. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.cz-pes.cz/zkusebni-rad-agility.php/>>.
- Kašpar M. 2010:** Počátky kynologie v Českých zemích. Zpravodaj KCHLS 1/2010, 368 s.
- Kholová H. 1987:** Historie psího rodu. Nakladatelství Práce ROH, Praha, 328 s.
- Kholová H. 2002:** Všechno o psech (1000 + 1 rada). OTTOVO nakladatelství, s. r. o., Praha, 272 s.
- KCHLS 2011:** Výbor Klubu chovatelů loveckých slídičů 2008 – 2012. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.kehls.cz/>>.
- Kočová J. 2010:** Pořizujeme loveckého psa. Časopis Svět psů 6: 54 – 55.
- Krewer B. 2006:** Lovíme se psy. Nakladatelství Grada Publishing, a. s., Praha, 128 s.
- Kubeš J. & Korda F. 1998:** Retrívři. Nakladatelství DONA, České Budějovice, 142 s.
- Kuntová D. 1995:** Psi – teorie, praxe, atlas plemen. Nakladatelství DONA, České Budějovice, 198 s.
- McGreevy P. 2005:** Rádce pro milovníky psů. Nakladatelství Argo, Praha, 456 s.
- Melichar T. & Voříšková J. 2011:** Working testy. Stránka navštívena 6. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.labrador-dasty.estranky.cz/clanky/vystavy-a-zkousky-retrieveru/working-testy.html/>>.
- Minerva 2005:** Labradorský retrívř – Všestrannost na čtyřech tlapkách. Časopis Svět psů 5: 14 – 17.
- Minerva 2009:** Mozek a smyslové orgány. Časopis Svět psů 4: 14 – 15.
- Mikulica V. 1985:** Poznej svého psa. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, 272 s.
- Minor K. M., Patterson E. E., Keating M. K., Gross S. D., Ekenstedt K. J., Taylor S. M. & Mickelson J. R. 2011:** Presence and impact of the exercise – induced collapse associated DNMT1 mutation in Labrador retrievers and other breeds. Veterinary Journal 189: 2, 214 – 219.

- Nerandžič Z. 2006:** Animoterapie aneb Jak nás zvířata léčí. Nakladatelství Albatros, a. s., Praha, 159 s.
- Nohelová E. 2003:** Poznej a vychovej svého psa. Nakladatelství DONA, České Budějovice, 118 s.
- Otevřelová P. 2009:** Hrozba pro aktivní retrívry. Časopis Svět psů 7: 46.
- Palmerová J. 1993:** Výcvik psa. Nakladatelství Slovart, s. r. o., Bratislava, 116 s.
- Palmerová J. 1997:** Svět psů. Nakladatelství Svojtka a Vašut, Praha, 160 s.
- Palmerová J. 2008:** Ilustrovaná encyklopedie psích plemen. Nakladatelství Svojtka & Co, s. r. o., Praha, 255 s.
- Pražák J. 1983:** Chov Labrador – Retrievera v ČSSR. Nepublikováno, Univerzitní archiv – Mendelova univerzita, Brno, 51 s.
- RK CZ 2011:** Stanovy Retriever Klubu CZ. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.retriever-klub.cz/>>.
- Říha M. 2009:** Plemena psů – Všechna plemena uznaná FCI. Nakladatelství Rubico, Olomouc, 314 s.
- Schneidermannová B. 1999:** Retriér – Porozumění a správná péče. Nakladatelství Jan Vašut, Praha, 63 s.
- Sieberová I. 2006:** Výcvik retrievera krok za krokem. Brožovaná publikace, 63 s.
- Stalmachová D. 2004:** Výcvik a výchova psa. Nakladatelství Rubico, Olomouc, 218 s.
- Šírová M. 2011:** Chovatelské stanice Labrador Retrieverů v České republice. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.retriver.cz/chovpsi/chs/chs1r.htm/>>.
- Šustová M. 2011a:** Chovné podmínky retrívrů. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.bohemian-ariston.webnode.cz/news/chovne-podminky/>>.
- Šustová M. 2011b:** Dysplazie kyčelního kloubu. Stránka navštívena 6. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.bohemian-ariston.webnode.cz/news/dysplazie-kycelniho-kloubu-dkk/>>.

Taylor D. 1992a: Váš pes – Všestranný průvodce pro chovatele psů. Nakladatelství Průdy, Martin, 287 s.

Taylor D. 1992b: Velká kniha o psech. Nakladatelství Gemini, s. r. o., Bratislava, 264 s.

Tichá V. 2011: Kynologie v ČR – Historie ČMKU. Stránka navštívena 5. 10. 2011. Dostupné z: <<http://www.cmku.cz/>>.

Tournier G. 1996: Encyklopedie Myslivost, Nakladatelství Svojtka a Vašut, Praha, 333 s.

Trumler E. 1982: Rozumíme psům? Nakladatelství Panorama, Praha, 200 s.

Vach M., Hejdková G., Martínek V., Pokorný S., Procházka P. & Tripes O. 1999: Myslivost. Nakladatelství Silvestris, Uhlířské Janovice, 359 s.

Vogelerová E. 2008: Poznáváme plemena psů. Nakladatelství ve spolupráci Pavel Dobrovský – BETA a Jiří Ševčík, Praha, 125 s.

Zelníček K. 2010: Výcvik psů loveckých plemen. Nakladatelství PLOT, Praha, 215 s.

9. Seznam příloh

- Příloha č. 1: Znak Českomoravské kynologické unie (ČMKU)
- Příloha č. 2: Znak Českomoravské kynologické jednoty (ČMKJ)
- Příloha č. 3: Znak Klubu chovatelů loveckých slídičů (KCHLS)
- Příloha č. 4: Znak Retriever klubu CZ (RK CZ)
- Příloha č. 5: Labradorský retrívr žlutý – Philipstown Prionsa (stáří 11 let)
z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
- Příloha č. 6: Labradorský retrívr čokoládově hnědý – Justine Od tří jasanů
z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
- Příloha č. 7: Labradorský retrívr černý – Philipstown Lunar Trip (stáří 6 let)
z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
- Příloha č. 8: Labradorský retrívr ve výstavní pozici
- Příloha č. 9: Majitelé chovatelské stanice „Z Vlčích luk“ Ing. František
Korda a Ing. Jan Kubeš
- Příloha č. 10: Labradorský retrívr černý – Miki Z Vlčích luk se štěňaty
(stáří 1 měsíc)
- Příloha č. 11: Štěňata (stáří 1 měsíc), matka Miki z Vlčích luk, otec
Philipstown Prionsa
- Příloha č. 12: Labradorský retrívr v myslivecké praxi
- Příloha č. 13: Labradorský retrívr v myslivecké praxi – Amberside Arry
Potter z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
- Příloha č. 14: Labradorský retrívr v myslivecké praxi – Amberside Arry
Potter z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
- Příloha č. 15 – 16: Labradorský retrívr jako canisterapeutický pes
- Příloha č. 17 – 18: Labradorský retrívr jako asistenční pes
- Příloha č. 19 – 21: Labradorský retrívr jako záchranářský pes
- Příloha č. 22 – 23: Labradorský retrívr jako pátrací pes
- Příloha č. 24 – 25: Labradorský retrívr a working testy
- Příloha č. 26 – 28: Labradorský retrívr a agility
- Příloha č. 29: Ukázka ocenění získaných chovatelskou stanicí „Z Vlčích luk“

Příloha č. 1 Znak Českomoravské kynologické unie (ČMKU)
(<http://www.pes4u.cz/wp-content/CMKU-logo.jpg>)

Příloha č. 2 Znak Českomoravské kynologické jednoty (ČMKJ)
(<http://labrador-sazava.cz/img/cmky.gif>)

Příloha č. 3 Znak Klubu chovatelů loveckých slídičů (KCHLS)
(http://www.kchls.cz/formular/zadost_clenstvi.doc)

Příloha č. 4 Znak Retriever klubu CZ (RK CZ)
(<http://www.retriever-klub.cz/images/16.png>)

Příloha č. 5 Labradorský retrívr žlutý – Philipstown Prionsa (stáří 11 let) z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
(Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 6 Labradorský retrívr čokoládově hnědý – Justine Od tří jasanů z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
(Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 7 Labradorský retrívr černý – Philipstown Lunar Trip (stáří 6 let)
z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
(Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 8 Labradorský retrívř ve výstavní pozici
(Schneidermannová, 1999)

Příloha č. 9 Majitelé chovatelské stanice „Z Vlčích luk“ Ing. František Korda
a Ing. Jan Kubeš
(Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 10 Labradorský retrívr černý – Miki Z Vlčích luk se štěňaty (stáří 1 měsíc)
(Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 11 Štěňata (stáří 1 měsíc), matka Miki z Vlčích luk, otec Philipstown Prionsa
(Orig. V. Ackermannová)

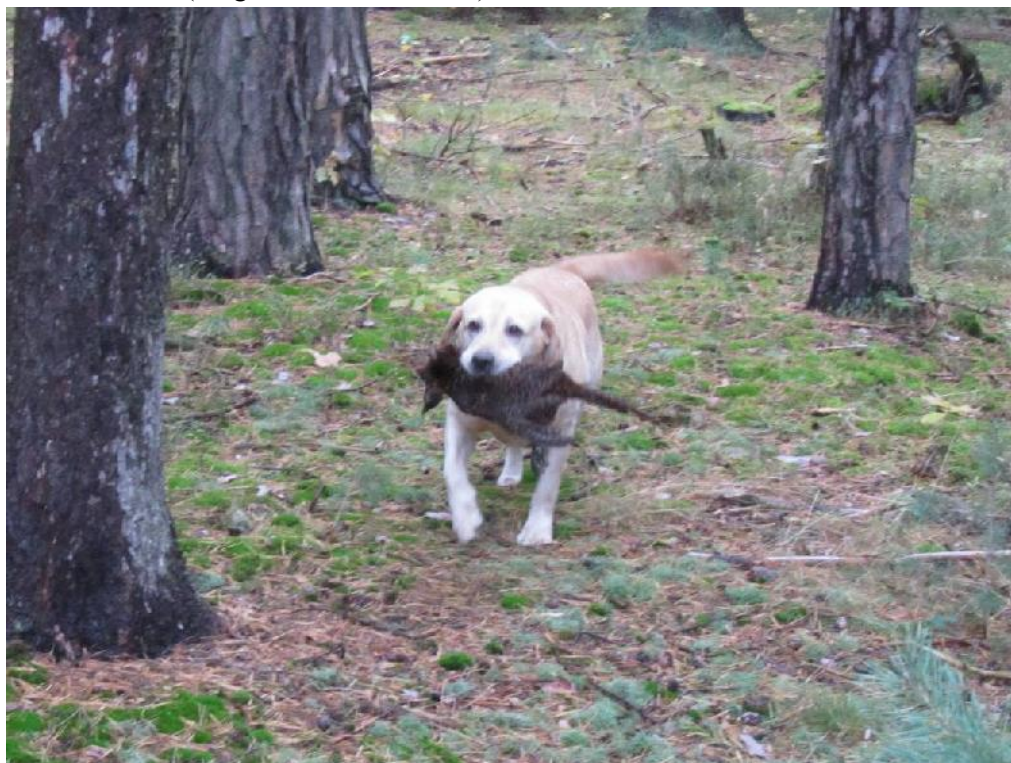
Příloha č. 12 Labradorský retrívr v myslivecké praxi
(http://www.horsecatdog.net/html/picts_1.html)

Příloha č. 13 Labradorský retrívr v myslivecké praxi – Amberside Arry Potter
z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“
(Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 14 Labradorský retrívř v myslivecké praxi – Amberside Arry Potter z chovatelské stanice „Z Vlčích luk“ (Orig. V. Ackermannová)

Příloha č. 15 Labradorský retrívř jako canisterapeutický pes (<http://www.pomocnetlapky.cz/cz/nasi-psi-a-klienti/alan-a-daniela/daniela-a-alan-515.html>)

Příloha č. 16 Labradorský retrívř jako canisterapeutický pes
(http://specinka-zatec.cz/?page_id=11)

Příloha č. 17 Labradorský retrívř jako asistenční pes
(<http://www.vycvikvodcichpsu.cz/cs/vodici-psi/plemena-psu.php#labradorsky-retriever>)

Příloha č. 18 Labradorský retrívř jako asistenční pes
(<http://www.pomocnetlapky.cz/cz/nasi-psi-a-klienti/kim/vodici-pes-kim-497.html>)

Příloha č. 19 Labradorský retrívř jako záchranářský pes
(<http://www.sar-dog.cz/fotoalbum/zachranarina/zavody/>)

Příloha č. 20 Labradorský retrívř jako záchranářský pes
(<http://www.sar-dog.cz/fotoalbum/zachranarina/zavody/>)

Příloha č. 21 Labradorský retrívř jako záchranářský pes
(http://sar-dog.rajce.idnes.cz/Trenink_plosneho_vyhledavani_-_Rokycany_Zdar_-_9.4.2011/#Trenink_plochy_Rokycany_9.4.2011_103.jpg)

Příloha č. 22 Labradorský retrívř jako pátrací pes
(http://zpravy.idnes.cz/foto.aspx?r=domaci&c=A071105_202305_domaci_mia&foto=MIA1ede3e_PSI_VYH.JPG)

Příloha č. 23 Labradorský retrívř jako pátrací pes
(Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/labradorky-umeji-najit-piratska-cd-a-dvd-f0i-domaci.aspx?c=A071105_202305_domaci_mia)

Příloha č. 24 Labradorský retrívř a working testy
(http://www.horsecatdog.net/html/picts_1.html)

Příloha č. 25 Labradorský retrívř a working testy
(http://www.horsecatdog.net/html/picts_1.html)

Příloha č. 26 Labradorský retrív a agility
(<http://www.bayteam.org/album/btalbum18.html>)

Příloha č. 27 Labradorský retrív a agility
(<http://www.bayteam.org/album/btalbum17.html>)

Příloha č. 28 Labradorský retrívř a agility
(<http://www.kenyalabradors.com/images/chocolate-lab.jpg>)

Příloha č. 29 Ukázka ocenění získaných chovatelskou stanicí „Z Vlčích luk“
(Orig. V. Ackermannová)

